

Jak publikovat open access článek

Co je to open access?

Open access (OA) je publikační model, který podporuje okamžitý, trvalý a bezplatný přístup k výsledkům vědeckého výzkumu hrazeného z veřejných zdrojů. Tyto výsledky mají být zveřejněny v takové formě, aby je bylo možné opětovně použít (tzn. jsou dostupné on-line ve vhodném formátu a pod vhodnou licenci).

Proč publikovat open access?

- Moje práce bude lépe dostupná a viditelná.
- Dosáhnu vyšší citovanosti.
- Mohu si s kolegy rychle vyměňovat informace.
- Díky OA mám přístup k vědeckým zdrojům pro své studium/svou práci.

Co mi pomůže při psaní odborného článku?

Kurz akademického
psaní na UK

Kurz akademického
psaní na AV ČR

Jak napsat publikaci
do odborného
časopisu

Co musím udělat nejprve?

Prostuduji podmínky poskytovatele financí mého výzkumu, mohou v nich být specifikovány podmínky publikování. Poté se rozhodnu, kde chci publikovat.

Podmínky projektů financovaných Evropskou komisí,
českými grantovými agenturami a programy UK.

Chci publikovat v tradičním časopise

Chci publikovat v otevřeném časopise

Zlatá cesta
- hybridní
časopis

Zelená cesta
- repozitář

FREE

Zlatá cesta
- open
časopis

Platinová
cesta

FREE

Jak funguje zelená cesta?

- Prostuduji podmínky, které si časopis klade ohledně archivování (databáze [Sherpa/Romeo](#)).
- Najdu si vhodný repozitář (databáze [OpenDOAR](#)).
- Uložím článek do repozitáře, dle podmínek vydavatele může být dostupný hned, nebo po uplynutí embarga.

Co když vydavatel archivaci neumožňuje? Požádám o výjimku pomocí [dodatku ke smlouvě](#).

Jak funguje zlatá cesta?

- Najdu vhodný časopis (reference kolegů, databáze [DOAJ](#), nástroj [Open Journal Matcher](#)).
- Dám pozor na [predátory](#), při výběru časopisu používám checklist [Vím, kde publikuji](#).
- Publikuji v plně otevřeném časopise, kde je veškerý obsah ihned dostupný, nebo v hybridním časopise, který je dostupný předplatitelům a otevřené jsou jen některé články.
- Zajistím si financování (prostuduji u vydavatele podmínky platby za článek, zjistím, zda mohu využít [slevu pro autory z UK](#)).

Jak funguje platinová cesta?

Mohu publikovat v časopise, který zajišťuje otevřený přístup. Nemusím platit publikační poplatky, chod vydavatelství je financován například některou institucí.

Jak je to s mými právy k článku?

Autorské právo k článku mi vždy náleží, ale majetková autorská práva vykonává vydavatel, se kterým se dohodnu na udělení výhradní licence.

Ukládám-li jakoukoliv verzi textu (preprint, postprint, vydavatelskou verzi) do repozitáře, ověřím, jaké podmínky si klade vydavatel ohledně autoarchivace. Zjistím, v jakém typu repozitáře nebo kde jinde na Internetu mohu článek archivovat.

Ujistím se, pod jakou licencí mohu článek archivovat (zelená cesta) nebo pod jakou licencí zpřístupní článek vydavatel (zlatá cesta). Aby byl článek dostupný v duchu open access, měl by být chráněn licencí typu Creative Commons nebo .

Mám zveřejnit i svá data?

Otevřená výzkumná data jsou taková data, která jsou volně dostupná on-line komukoli a mohou být dále využívána, upravována a sdílena za jakýmkoli účelem.

Zjistím, zda poskytovatel financí pro můj výzkum mi ukládá povinnost ukládat a zveřejňovat výzkumná data. Pokud ano, vytvořím si Plán managementu dat a postupuji podle něj.

Kde najdu pomoc?

Se všemi otázkami ohledně open science, publikování v otevřeném režimu, správy výzkumných dat nebo při hledání vhodné licence se mohu obrátit na svého fakultního koordinátora open access nebo na Centrum pro podporu open science Univerzity Karlovy.

UNIVERZITA KARLOVA
Centrum pro podporu open science